

Inleiding

Bij aanvang van het tweede jaar in deze raadsperiode worden wij geconfronteerd met onvoorziene extra lasten voor de uitvoering van vooral de Jeugdwet. Het financieel perspectief en daarmee de ruimte voor uitvoering van het bestuursakkoord en de uitvoeringsagenda komt hierdoor flink onder druk te staan. Wij moeten ingrijpen om te voorkomen dat de financiële positie van de gemeente Goirle ernstig wordt verzwakt. Pijnlijke keuzes zijn onvermijdelijk. Hieronder geven wij op hoofdlijnen de oorzaak van het veranderde financieel perspectief en de oplossingsrichting. Onder de thema's bij de verschillende programma's lichten wij de voorstellen verder toe. Desondanks is er ook ruimte voor (noodzakelijk) nieuw beleid. Het meest in het oog springend is de investering die nu in het meerjarenperspectief is opgenomen voor (ver)nieuwbouw van het Mill Hill College in 2022 en 2023.

Ontwikkelingen Wmo en Jeugdwet

In de eerste jaren sinds 2015 was de aandacht bij de uitvoering van de nieuwe taken in het Sociaal Domein vooral gericht op de zorg voor de cliënten die een beroep deden op de voorzieningen. In de eerste jaren kon een reserve worden opgebouwd, omdat de uitgaven achter bleven bij de bijdrage die wij van het rijk ontvingen. Sinds 2017 zien wij een omslag bij de uitvoering van de Jeugdwet. De kosten stijgen door een toenemend beroep op voorzieningen. Aanvankelijk kon dat worden opgevangen door het overschot binnen de Wmo. In de loop van 2018 stijgt ook het beroep op de Wmo-voorzieningen. Wij hebben u hierover geïnformeerd bij het Financieel Tussenbericht van december 2018 en in raadsinformatiebriefven van 5 februari 2019 en 2 april 2019. Daarna zijn wij geconfronteerd met een nadere prognose van de afrekening over 2018 voor Jeugdzorg, waaruit een extra last van € 660.000 blijkt. De eerder gerapporteerde structurele tekorten voor uitvoering van de Jeugdwet voor 2019 en verder van € 590.000 moet worden bijgesteld naar € 1.390.000. Voor uitvoering van de Wmo is een aanvullend budget nodig van € 440.000. Vanaf medio 2018 wordt lokaal en regionaal gewerkt aan maatregelen om deze budgetten te kunnen beheersen. Tenzij door het rijk alsnog een substantiële extra bijdrage wordt verstrekt om de landelijke tekorten in de jeugdzorg te compenseren, zijn wij genoodzaakt na te denken of, naast de al getroffen maatregelen, nog andere ingrepen in het voorzieningen niveau nodig zijn. Al in de Algemene Ledenvergadering van de VNG van juni 2018 is het kabinet gewezen op de noodzaak van compensatie. In de meicirculaire 2019 verwachten wij hierover duidelijkheid.

Ruimte voor nieuw beleid

Graag zouden wij met voorrang uitvoering geven aan het bestuursakkoord. Wij hebben daarvoor een uitvoeringsagenda opgesteld, die u binnenkort ontvangt. Door de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein moeten wij die ambitie beperken. Desondanks is, naast de investering in het Mill Hill College, ruimte gecreëerd voor nieuw beleid. Soms incidenteel, met dekking uit de Algemene Weerstandsreserve (AWR), soms door dekking uit extra opbrengsten en besparing op onderhoud, zoals bij investeringen in sportvelden. Daarnaast wordt voor € 440.000 in 2020 ruimte in de begroting gecreëerd voor nieuw beleid. Voor een deel is dat het gevolg van wettelijke verplichtingen, en voor een ander deel is dit noodzakelijk voor een goede uitvoering van onze taken.

Noodzakelijke bezuinigingen en verhoging van inkomsten

Structureel moeten baten en lasten in de gemeentebegroting in evenwicht zijn. Incidentele lasten kunnen ook incidenteel worden gedekt. De lastenontwikkeling in deze voorjaarsnota is vooral structureel van aard. Dat noopt ons tot ingrijpen. Wij hebben daarvoor naar het totaal van de begroting gekeken. Na de bezuinigingen die sinds 2011 al zijn gerealiseerd, zijn er nauwelijks 'makkelijke' bezuinigingen meer mogelijk. Dit betekent dat wij, door de kortingen die op budgetten voor uitvoering van Wmo en Jeugdwet sinds de overdracht aan de gemeenten zijn toegepast, nu flink moeten snijden in onze voorzieningen. Dat doen wij met pijn in het hart. Hieronder is een overzicht opgenomen van de voorstellen om tot een structureel en reëel sluitende begroting te komen. Op voorhand plaatsen wij drie kanttekeningen:

1. Met deze voorstellen geven wij richting voor de uitwerking in de meerjarenbegroting 2020 – 2023. Deze uitwerking geeft meer inzicht in mogelijkheden en consequenties en kan daarmee aanleiding zijn voor een heroverweging.
2. We moeten besturen in onzekerheid. De mate waarin de lasten stijgen, heeft ons verrast. Het is echter niet uitgesloten dat het kabinet gehoor geeft aan de oproep van de gemeenten in Nederland om meer geld voor de taken beschikbaar te stellen.
3. Wij gaan graag met uw raad in gesprek over dit voorstel en alternatieve keuzes die mogelijk zijn. Om uw raad ook voldoende inzicht te geven in deze keuzes, stellen wij voor dat wij in de maanden augustus en september met u rond de verschillende thema's de dialoog aangaan. Denkbaar is dat daarbij ook maatschappelijke organisaties worden betrokken. Aan de hand van die gesprekken kan, bij de vaststelling van de begroting, de definitieve invulling van de bezuinigingstaakstelling worden bepaald.

Wij komen tot de volgende voorstellen voor dekking van het tekort in de meerjarenbegroting. Wij volgen hier de thema's uit de begroting.

	Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
	Programma 1 Inwoner				
	Thema 1.1 Preventie				
a.	<i>Muziekschool</i> Met deze ingreep kunnen veel andere voorzieningen in stand blijven. Een relatief beperkt aantal inwoners wordt door deze maatregel getroffen. Veel gemeenten zijn ons voorgegaan en dan blijkt dat een deel van het muziekonderwijs in andere vormen voort bestaat. In de besparing is niet de huur van het CC begrepen.		-100	-200	-311
b.	<i>Huisvesting jongerenwerk</i> Ten behoeve van de ontwikkeling van het centrum is de huidige huisvesting van het jongerenwerk op termijn niet te handhaven. Wij ramen vooralsnog een besparing op huisvestingskosten van € 30.000,00.		-30	-30	-30
c.	<i>Extra subsidie bibliotheek</i> In de begroting 2019 e.v. zijn extra middelen vrijgemaakt voor subsidie aan de bibliotheek, waarmee uitbreiding van taken wordt bekostigd. In het gewijzigde financieel perspectief stellen wij voor om dit terug te draaien.		-30	-30	-30
	Thema 1.2 Onderwijs				
a.	<i>Randvoorzieningen onderwijs</i> Wij stellen extra middelen aan de schoolbesturen beschikbaar, waarvoor zij aanvullende faciliteiten kunnen realiseren. Dit wordt voornamelijk gebruikt voor de inzet van conciërges. Het is uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen om hierin te voorzien.		-100	-100	-100

	Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
	Programma 1 Inwoner				
	Thema 1.3 Zorg en activering				
a.	<i>Wmo/Jeugd/Participatie</i> Sinds medio vorig jaar wordt in regionaal verband veel geïnvesteerd in maatregelen voor beheersing van budgetten jeugd: contractmanagement, data-analyse, maatpact etc. Ook voor Wmo is dit inmiddels opgestart: contractmanagement, doorontwikkeling 't Loket, etc. Wij verwachten daarvan vanaf 2020 de inverdieneffecten te zien. De kostenstijging van ruim € 1,8 miljoen kan hiermee worden beperkt. Daarnaast zijn ingrepen in het voorzieningen niveau wellicht nodig.	-400	-500	-600	-700
b.	<i>Poetsbon</i> Aanvullend op de maatwerkvoorzieningen in de Wmo kennen wij de zogenaamde "poetsbon" als algemene voorziening voor schoonmaakhulp. Hiervan wordt vooral gebruik gemaakt door inwoners die buiten de criteria voor de maatwerkvoorziening vallen. Bij het afschaffen van deze faciliteit zal een deel van gebruikers alsnog een beroep doen op de maatwerkvoorziening.	-100	-100	-100	-100
	Programma 2 Leefomgeving				
	Thema 2.1 Slim omgaan met ruimtegebruik				
a.	<i>Ruimte</i> a.1.Onderhoud groen en wegen Vermindering van onderhoud op groen (eventueel in combinatie met meer doen door de gemeenschap, zoals schoonhouden sportparken) en op wegen. Dit leidt tot verschraling van onderhoud en heeft daarmee effect op het straatbeeld. Wegen blijven voldoen aan de normen voor veiligheid. a.2.Realisering van een reclamemast langs de A58.	-100	-200	-200	-200
	Thema 2.2 Verstandig omgaan met natuurlijke bronnen				
a.	<i>Budgetten milieu / duurzaamheid</i> Voor initiatieven op het gebied van duurzaamheid en milieu is jaarlijkse een budget beschikbaar van € 60.000. Hiervan ligt € 25.000 vast in verplichtingen aan de energiecoöperatie Duurzaam RielGoirle. Met terugbrengen van het budget wordt de ruimte voor incidentele stimulering van initiatieven beperkt.	-30	-30	-30	-30
	Thema 2.3 Zorg voor veilige leefomgeving				
a.	<i>Kostendekking leges verhogen</i> Voor evenementen wordt thans beperkt leges in rekening gebracht. Een opbrengst van € 30.000 is realistisch. Ook andere diensten worden meer kostendekkend gemaakt (markt, APV-vergunningen, precario, etc.).	-50	-50	-50	-50
	Programma 3 Bedrijvigheid				
a.	<i>Budget citymarketing</i> Wij organiseren voor drie jaren het Nederlands kampioenschap Stretrace. Vanaf 2021 kan dit budget vrijvallen. Na deze bezuiniging resteert een beperkt budget van € 10.000 voor citymarketing.		-10	-10	-10
	Algemene dekkingsmiddelen en Overhead				
	Thema 5.1 Algemene dekkingsmiddelen				
a.	<i>Administratieve maatregelen</i> De maatregelen die zonder gevolgen voor beleid of samenleving kunnen worden gerealiseerd, lucht uit de begroting, herfinanciering hoogrentende geldleningen.	-466	-458	-493	-401

	Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
	Algemene dekkingsmiddelen en Overhead				
	Thema 5.1 Algemene dekkingsmiddelen				
b.	<i>Onroerende zaakbelastingen</i> Om een extra opbrengst van € 366.000 te realiseren stijgt de belasting met ca. 8%. Wij gaan uit van een gefaseerde verhoging van 3,5% in 2020 en 2% in 2021 en 2022.	-167	-266	-366	-366
	Thema 5.2 Overhead				
a.	<i>Organisatie</i> Om de formatie op orde te brengen is de afgelopen twee jaar fors geïnvesteerd. Wij hebben dan ook niet de indruk dat er veel lucht in de formatie zit. De werkdruk is nog altijd hoog. Besparing op de organisatie/formatie zal dan ook (deels) ten koste gaan van uitvoering van (niet wettelijke) taken.	-50	-100	-150	-200
	Totaal	-1.363	-1.974	-2.295	-2.528

Bij de betreffende thema's in de programma's worden deze maatregelen nader toegelicht.

Financieel perspectief

Met deze ontwikkelingen en maatregelen ziet het financieel perspectief in deze voorjaarsnota er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
Uitgangspositie meerjarenbegroting	176	339	552	570
Autonome ontwikkeling	-1.941	-1.941	-1.941	-1.941
Nieuw beleid	-364	-349	-712	-1.112
Bezuinigingen en inkomstenverhoging	1.363	1.974	2.295	2.528
Financieel perspectief	-766	23	194	45

Inhoudsopgave

	Blz.
Inleiding	1
Inhoudsopgave	5
Leeswijzer	6
Programma 1 Inwoner	7
Programma 2 Leefomgeving	14
Programma 3 Bedrijvigheid	19
Programma 4 Bestuur en organisatie	20
Algemene dekkingsmiddelen en overhead	22
Financiën	25
Uitgangspunten begroting 2020	28

Met de vaststelling van de Voorjaarsnota worden de kaders geschetst voor uitwerking in de meerjarenbegroting 2020 – 2023. Met het geschetste financieel perspectief in de inleiding, moeten vooral de voorgestelde bezuinigingen verder worden uitgewerkt. Bij de vaststelling van de begroting moet duidelijk zijn wat de mogelijkheden en effecten van de voorgenomen bezuinigingen zijn.

In deze Voorjaarsnota volgen wij de nieuwe opzet van de begroting 2019. De nieuwe indeling van de programma's is leidend. Binnen de thema's, die daarin worden onderscheiden, worden de beleidsontwikkelingen beschreven en voorstellen gedaan voor nieuwe initiatieven en bezuinigingen. Bij verschillende thema's zijn beleidsindicatoren opgenomen. In de uitvoeringsagenda vindt u een eerste aanzet voor de beleidsindicatoren. Deze indicatoren moeten verder worden ontwikkeld en van waarden voorzien. In de begroting 2020 wordt dit zichtbaar.

In de inleiding zijn de hoofdlijnen van de belangrijke ontwikkelingen weergegeven. In het volgende hoofdstuk wordt dit uitgewerkt en toegelicht. Naast nieuwe initiatieven nemen de bezuinigingsvoorstellen hier een belangrijke plaats in. In hoofdstuk 5 vatten wij het financieel perspectief samen, met daarin de financiële effecten van nieuw beleid en bezuinigingen. Tenslotte zijn de uitgangspunten voor de nieuwe begroting opgenomen.

In dit programma komen de volgende thema's aan de orde:

- 1.1. Preventie
- 1.2. Onderwijs
- 1.3. Zorg en activering

Thema 1.1 Preventie

Beleidsontwikkelingen

Beschermd Wonen en Personen met verward gedrag

Voor 2020 zien wij als een van de belangrijkste opgaven in het Sociaal Domein om de nieuwe taak op het gebied van Beschermd Wonen en Personen met verward gedrag goed uit te voeren. Veel van de voorzieningen die wij bieden, worden regionaal georganiseerd. Specifiek voor Goirle willen wij de volgende vier doelen bereiken:

1. Personen van 65+ met verward gedrag, maar die (nog) geen overlast veroorzaken zijn in beeld.
2. Omgeving rondom verwarde personen weten hoe zij signalen rondom verwardheid kunnen herkennen en waar zij hun zorgen kunnen melden.
3. Er is voldoende ondersteuningsaanbod en woonruimte voor personen met een psychische kwetsbaarheid.

Sport

Sporten is belangrijk om gezond te kunnen leven. Een grote verantwoordelijkheid ligt bij de inwoners zelf, maar de gemeente kan hieraan bijdragen door de mogelijkheden om te sporten te faciliteren. Daarom is in 2018 een project gestart om de sportparken in Goirle en Riel op de toekomst voor te bereiden. De uitkomsten daarvan worden apart aan de raad voorgelegd. Wij werken die in overleg met de sportverenigingen uit. Met hen is ook besproken dat de verenigingen de aanleg en vervanging van nieuwe velden zelf betalen. De gemeente wil die kosten wel voorfinancieren als de raad daarmee instemt.

Indicatoren

Voor programma 1 nemen we een aantal indicatoren op. Deze zijn nog niet voor alle thema's geformuleerd.

- Beschermd wonen en verwarde personen:

1. Het aantal meldingen bij de toegang over personen met verward gedrag neemt toe.
2. Het aantal politiemeldingen over personen met verward gedrag, die overlast veroorzaken, neemt af.
3. Instroom naar beschermd wonen neemt af en uitstroom uit beschermd wonen neemt toe.

Nieuwe initiatieven 2020

Met de nieuwe initiatieven zetten wij vooral in op het investeren in preventie, waarmee op termijn verdere kostenstijging wordt voorkomen.

Inclusie-agenda - p.m.

Het raadsvoorstel gaat in de loop van dit jaar naar de raad. Het is denkbaar dat wij voor de benodigde financiële middelen een beroep doen op de AWR.

Formatie voor beleidsvoorbereiding en uitvoering Sociaal Domein € 40.000

Voor een groot deel is de transitie van Jeugdwet, WMO en Participatiewet inmiddels overgegaan in een transformatie van het Sociaal Domein. Nu wordt duidelijk dat het nog veel tijd en energie gaat kosten om inwoners, zorgaanbieders en onze eigen organisatie te laten doorgroeien. Vooral aan de kant van preventie moet nog veel gebeuren. Daarnaast komen ook nieuwe taken op het gebied van beschermd wonen en verwarde personen naar de gemeente toe.

Kiemuur, Bij Wies en pilot Zorgmijding € 41.000

Kiemuur en Bij Wies zijn in januari gestart als pilot voor 1 jaar. Bij succes is het van belang deze laagdrempelige inloop structureel voort te zetten om personen met een psychische kwetsbaarheid in beeld te houden. Onder personen met verward gedrag is een groot percentage zorgmijders. Vaak, wanneer deze personen toch zorg accepteren, haken ze af op de eigen bijdrage/ eigen risico. Afkopen van dit eigen risico kan dure zorgkosten (bijvoorbeeld door gedwongen opname) in een later stadium voorkomen.

Toezichthouder rechtmatigheid Jeugd & Wmo € 35.000

De gemeente Goirle heeft op dit moment geen toezichthouder rechtmatigheid Jeugd en Wmo. Dit betekent dat als er vermoedens van fraude in de zorg zijn, er geen ambtenaar is die dit kan onderzoeken en kan handhaven. Wij verwachten dat hier op termijn ook een besparing op uitgaven Wmo en Jeugd tegenover staat. Voor dekking van de extra lasten is met deze inverdieneffecten rekening gehouden. We onderzoeken de mogelijkheden om dit binnen GHO verband op te pakken.

Formatie beleidsontwikkeling jeugd € 80.000

In Goirle besteden we veel aandacht aan preventie in de jeugdzorg. Door inzet aan de voorkant wordt voorkomen dat later duurdere zorg nodig is. Aandacht voor basiskracht is daarvoor ons paradepaardje, maar dit is niet genoeg. Wij willen dit uitbreiden, zodat ook de kinderen van 6 - 12 jaar er gebruik van kunnen maken. Daarbij vraagt de samenwerking met de partners in het jeugdveld nog veel meer tijd en aandacht om ervoor te zorgen dat ook zij hun aandeel leveren. De ontwikkeling van de Lokaal Educatieve Agenda vraagt meer aandacht. Een belangrijke partner is de Stichting Jong. Het jeugd- en jongerenwerk worden sinds jaar en dag door hen uitgevoerd en is niet sterk veranderd sinds de transities. De komende twee jaar is een extra impuls nodig om de preventie vorm te geven. Daarna beoordelen we hoe het vervolg moet zijn.

Investeringen sportaccommodatie

Voor 2020 wordt rekening gehouden met investeringen in sportaccommodaties. Wij zijn met de verenigingen in gesprek.

Van de investeringen in sportaccommodaties wordt uitgegaan van budgetneutraliteit. Enerzijds kan worden bespaard op het huidige onderhoud, anderzijds kunnen lasten in rekening gebracht worden bij de sportverenigingen.

Bezuinigingsmogelijkheden

Stopzetten van de subsidie aan Factorium - voordeel oplopend tot € 311.000.

Muziek kan een belangrijk onderdeel zijn in de opvoeding van een kind. De voordelen hoeven we niet te noemen. Als vanzelfsprekend hebben wij in goede en slechte tijden de muziekschool gesubsidieerd. In het huidige financieel perspectief vinden wij dat echter niet meer verantwoord en stellen wij voor om, zoals in veel andere gemeenten, de subsidie af te bouwen. Door geleidelijke afbouw geven we ruimte aan de ontwikkeling van alternatieve vormen van muziekonderwijs. In de bezuiniging is de huur van € 42.000 nog niet opgenomen.

Huisvesting jongerenwerk

De ontwikkelingen binnen de jeugdzorg dwingen tot een herbezinning van de resultaten die wij als gemeente willen bereiken met het jongerenwerk. Dit kan op termijn gevolgen hebben voor de huisvesting van stichting Jong. Wij verwachten daarom op wat langere termijn een besparing op de huisvestingskosten van het jongerenwerk.

Subsidie Stichting Bibliotheek

De Stichting Bibliotheek Goirle heeft bij de begrotingsbehandeling 2019 een structurele verhoging gekregen van de subsidie met € 30.000 voor de uitvoering van aanvullende taken. Wij stellen voor om het besluit van deze extra € 30.000 terug te draaien.

Thema 1.2 Onderwijs

Beleidsontwikkelingen

Indicatoren

Nieuwe initiatieven 2020

Mill Hill College

Het gebouw van Mill Hill is na 45 jaar toe aan een drastische verbetering. Uit onderzoeken is gebleken dat geheel vervangende nieuwbouw dan wel vervangende nieuwbouw in combinatie met de renovatie van een bestaand gedeelte van het school gebouw de beste opties zijn. De kosten worden voor volledig vervangende nieuwbouw geraamd op € 26,5 miljoen en voor vervangende nieuwbouw in combinatie met de renovatie € 21,7 miljoen. Thans vindt overleg met het schoolbestuur plaats over de keuze van een scenario en de inzet/de wijze van kostenverdeling tussen partijen. De kapitaallasten worden (ongeacht de keuze) met ingang van 2022 geraamd op circa € 800.000 per jaar.

Formatie Leerplicht p.m.

Leerplicht onderbrengen bij gemeente Tilburg

Ten aanzien van de leerplicht voortgezet onderwijs is het budget al opgenomen in de begroting 2019. Nog onbekend is of en zo ja, hoeveel extra budget er nodig is voor het basisonderwijs.

Bezuinigingsmogelijkheden

Randvoorzieningen onderwijs

Uit de jaarlijkse verantwoording van de subsidie Randvoorzieningen blijkt dat de basisscholen de subsidiegelden besteden aan het bekostigen van de conciërgefunctie. Het is de primaire verantwoordelijkheid van het schoolbestuur om binnen de bijdrage van het rijk prioriteiten te stellen. Het is niet uitgesloten dat door het wegvallen van de subsidie randvoorzieningen de conciërgefunctie op één of meerdere basisscholen ter discussie komt te staan.

Ook het speciaal onderwijs ontvangt een (klein deel) van de subsidiegelden randvoorzieningen. Scholengemeenschap De Keyzer besteedt deze bijdrage aan extra inkoop van activiteiten op het terrein van onderwijsbegeleiding.

Thema 1.3 Zorg en activering

Beleidsontwikkelingen

Integrale benadering

De toegang tot de zorg via 't Loket gaan we meer afstemmen op de ontwikkelingen die we zien. Er is vaak een verwevenheid van vragen op verschillende leefgebieden. Dat vergt een meer integrale benadering. Door de verbinding van werk en inkomen met Wmo en Jeugd creëren we een beter beeld op de totale behoefte van de inwoner. Bij multi-problematiek ontwikkelen we via de lijn van het Maatpact een vernieuwende manier om zorgvragen te benaderen. Ervaringen elders in het land laten zien dat hiermee hogere zorgkosten in de toekomst worden voorkomen. Om de stijgende zorgkosten te verminderen, is het noodzakelijk om vroegtijdig te adviseren, gericht te verwijzen en het aanbod, gericht op versterking van de zelfredzaamheid op het gebied van onder ander werk, inkomen, onderwijs en mobiliteit verder te ontwikkelen. De nieuwe Wet Inburgering waarvan de voorbereiding gestart is, geeft kansen om ook voor vergunninghouders een meer integraal aanbod te ontwikkelen. Bij veel van deze ontwikkelingen werken we samen met de regio waar dat schaalvoordelen oplevert, maar altijd met een lokale herkenbare component voor de inwoner.

Indicatoren

Jeugdwerkloosheidsvrije zone

Indicator:

Aantal Goirlese jongeren in beeld, aantal teruggeleid naar werk en /of school, aantal Doorverwijzingen naar voorliggend veld en / of voorzieningen jeugd

Doelgroepenvervoer

Indicator:

Aantallen inwoners die gebruik maken van kleinschalige vervoeroplossingen
Aantal afname doelgroepenvervoer

Leerlingenvervoer

Indicator:

Aantal leerlingen in leerlingenvervoer
Aantal afname door integrale benadering

Toezicht rechtmatigheid jeugd /Wmo

Indicator:

Aantal: aantal meldingen mogelijke fraude en resultaten

Nieuwe initiatieven 2020

Jeugdwerkloosheidsvrije zone € 38.000

De regio Hart van Brabant heeft in 2014 de ambitie uitgesproken om een jeugdwerkloosheidsvrije zone op te zetten. Dat wil zeggen: alle jongeren tot 27 jaar hebben werk, volgen een opleiding of ontvangen zorg. Tot en met 2018 is het programma gefinancierd uit regionale fondsen en ESF-subsidie. In afwachting van de uitkomsten van een onderzoek naar structurele inbedding van de jeugdwerkloosheidsvrije zone hebben gemeenten in 2019 incidenteel aanvullend gefinancierd. Structurele inbedding van de aanpak van jeugdwerkloosheid is gewenst om op latere leeftijd hogere kosten te voorkomen en om bij economische recessie ook snel te kunnen schakelen om oplopende jeugdwerkloosheid zoveel mogelijk te voorkomen.

In 2018 waren er 57 meldingen waarvan er 7 terug naar school zijn begeleid, 8 geplaatst op werk en behalve beantwoording van een aantal korte vragen zijn er nog 20 jongeren in begeleiding.

Leerwerkloket € 12.000

Voor de doorlopende lijn onderwijs-arbeidsmarkt is het Leerwerkloket een belangrijk instrument. Het Leerwerkloket is regionaal al langere tijd opgenomen in het arbeidsmarktbeleid. Het Leerwerkloket beoogt vraag en aanbod op de arbeidsmarkt dicht bij elkaar te brengen. Het leerwerkloket heeft zijn bestaansrecht bewezen. De afgelopen jaren is het onder andere gefinancierd uit incidentele middelen, die nu wegvallen. Het leerwerkloket wordt in de begroting van € 462.000 structureel voor 50% gefinancierd door het Rijk en het UWV. De andere 50% wordt als bijdrage gevraagd van gemeenten, naar rato van het inwoneraantal.

Doelgroepenvervoer € 25.000 per jaar voor de duur van 2 jaar

Wij zijn in 2019 gestart met de doorontwikkeling van het doelgroepenvervoer (waaronder het Wmo vraagafhankelijk vervoer). We zetten in op het stimuleren van kleinschalige lokale vervoersoplossingen.. De besparing wordt behaald doordat er minder ritten worden gemaakt met het Wmo vraagafhankelijk vervoer (Regiovervoer). Vooralsnog beginnen we als pilot gedurende 2 jaar met een halfjaarlijkse evaluatie. Als het goed loopt, komen we met een voorstel voor verduurzaming.

Uitbetalingsmoment uitkeringen Eenmalig € 93.000

Er ligt een wens bij de uitvoering Participatiewet om de uitkeringen voortaan achteraf te betalen. Dit houdt in dat we omstreeks de 10e dag van de maand de uitkering betalen over de maand ervoor (dus rond 10 februari betalen we de uitkering over de maand januari). Met deze wijziging betalen we de uitkeringen op hetzelfde moment als de gemeenten Hilvarenbeek en Oisterwijk. Dit is een belangrijk punt als we willen samenwerken op het gebied van de UA. Bovendien hoeven we minder vaak reeds betaalde bijstand terug te vorderen bij het achteraf betalen van uitkeringen. Ook is het correct korten van inkomsten op de uitkering gemakkelijker bij achteraf betalen (cliënt beschikt dan namelijk al over een loonstrook). We kunnen niet zonder meer overschakelen naar achteraf betalen. Hiervoor moeten we een overbruggingsuitkering toekennen aan de 'zittende klanten'.

Inburgering p.m.

Invoering van de Wet Inburgering (WI) is gepland per 1-1-2021. De gemeente krijgt dan de wettelijke taak z.s.m. in te zetten op integratie en participatie van de statushouder. Ook moet ze asielstatushouders met een bijstandsuitkering verplicht 6 maanden ontzorgen (doorbetaling van de vaste lasten). Vooruitlopend op de nieuwe wet start regio Hart van Brabant binnenkort met een pilot inburgering, gefinancierd met ESF-middelen. Het Rijk stelt de komende 2 jaar € 40 miljoen beschikbaar om hier alvast mee aan de slag te gaan. Beide vragen extra ambtelijke inzet. Veel taalscholen gaan momenteel failliet waardoor inburgeraars in de problemen komen. Het is nog onbekend of deze groep in hun inburgering verder geholpen worden met de beschikbare middelen of dat dit een aanvullende investering van de gemeente vraagt. Voor de uitvoering van de pilots inburgering moet ambtelijke capaciteit beschikbaar komen, maar hoeveel en op welk niveau (beleid, uitvoering) is nu nog niet te overzien.

Doorontwikkeling Lokale toegang € 72.000 (1 fte)

Heel 2019 wordt toegewerkt naar een verbeterde lokale toegang. Hierbij is een aantal uitgangspunten leidend:

- Eén lokale toegang voor alle hulpvragen op het gebied van werk, inkomen en zorg.
- Meer aandacht voor het georganiseerde ondersteunende aanbod en richten op preventie en inzet eigen netwerk.

- Casusregie als taak uitrollen, waardoor er bij complexe zaken één aanspreekpunt is voor de inwoner die samen de regie voert over de hulpvragen van de inwoner. Dit vergt een nieuwe taakverdeling en manier van werken samen met de ketenpartners.

Om deze taken goed te kunnen uitvoeren (regie voeren kost immers meer tijd dan een indicatie afgeven), is er voldoende capaciteit nodig.

Budget re-integratie € 50.000

Er drukken, vanuit historie, personeelslasten op het budget voor re-integratie op grond van de Participatiewet. Historisch gezien is dit te verklaren, maar het krimpende budget kan die lasten niet meer dragen of we kunnen minder inzetten op re-integratie. Dat is onwenselijk. We corrigeren dit door de kosten ten laste van het personeelsbudget te brengen.

Implementatie inkoop Wmo € 30.000

Per 1 april 2019 is de regionale inkoop Wmo bij zeven gemeenten in de regio Hart van Brabant ingevoerd. Het contractmanagement en een helpdesk worden regionaal ingezet. Iedere afzonderlijke gemeente draagt hierin financieel bij. De kosten voor Goirle zijn op dit moment nog een raming en zijn afhankelijk van de verdeelsleutel.

Bezuinigingsmogelijkheden

Taakstelling Sociaal Domein van € 400.000 in 2020 en oplopend naar € 700.000 in 2023

We zien een structurele toename in de uitgaven voor de zorg uitgesplitst in € 440.000 structureel bij Wmo begeleiding en € 1.390.000 bij Jeugd. Dit zijn voorlopige cijfers.

Een goede analyse van deze kostenstijging in beide domeinen is noodzakelijk, waarbij zowel regionale als lokale aspecten een rol spelen. Sinds 2018 zijn al verschillende initiatieven gestart voor beheersing van de uitgaven en inzicht in de kostenontwikkeling.

Tenzij door het rijk alsnog een substantiële extra bijdrage wordt verstrekt om de landelijke tekorten in de jeugdzorg te compenseren, zijn wij genoodzaakt na te denken of, naast de al getroffen maatregelen, nog andere ingrepen in het voorzieningen niveau nodig zijn.

Dat kan direct invloed hebben op het voorzieningenniveau. De uitwerking vraagt nog het nodige onderzoek en overleg, met name ook met onze partners in de regio. Veel van de hierboven beschreven initiatieven richten zich op preventie. Op termijn moet dat effect hebben op het beroep op Wmo-voorzieningen en jeugdzorg. Goirle volgt met deze kostenstijging een landelijke trend. Wij verwachten dat dit voorjaar duidelijk wordt of de regering voor compensatie van deze kostenstijging extra middelen beschikbaar stelt.

Poetsbon € 100.000

Bij de invoering van de Wmo is de Poetsbon geïntroduceerd. De Poetsbon is een algemene voorziening waarmee bepaalde groepen inwoners eenvoudig en goedkoop huishoudelijke hulp kunnen regelen. Hiermee wilden wij voorkomen dat medewerkers van thuiszorgorganisaties zonder werk kwamen en, mantelzorgers ondersteunen en een voorliggende oplossing bieden voor een beroep op huishoudelijke hulp via de Wmo.

De huishoudelijke hulp in de Wmo is een maatwerkvoorziening, waar voor toekenning strengere criteria gelden dan voor de Poetsbon. Door de invoering van het abonnementstarief verwachten wij dat een aantal gebruikers van de Poetsbon, dat in aanmerking komt voor huishoudelijke hulp vanuit de Wmo, overstapt naar de Wmo maatwerkvoorziening. Inmiddels is ook de arbeidsmarkt veranderd en zijn er veranderingen in wet- en regelgeving die het voortzetten van de Poetsbon als algemene voorziening bemoeilijken.

In dit programma komen de volgende thema's aan de orde:

- 2.1. Slim omgaan met ruimtegebruik
- 2.2. Verstandig omgaan met natuurlijke hulpbronnen
- 2.3. Zorg voor veilige leefomgeving

Thema 2.1 Slim omgaan met ruimtegebruik

Beleidsontwikkelingen

Herinrichten van de openbare ruimte

Bij de aanleg van nieuwe en herinrichting van bestaande openbare ruimte besteden we steeds meer aandacht aan duurzaamheid. Zo proberen we bij de inrichting van de openbare ruimte rekening te houden met de gevolgen van klimaatverandering (wateroverlast, verdroging en hittestress). Bij de aanpak van groen is er aandacht voor biodiversiteit van bomen en planten en stellen we steeds vaker eisen aan de duurzaamheid van de aannemers waar we mee werken (met name op het gebied van uitstoot, afval en energieverbruik). Om de kennis en ervaring van marktpartijen op dit gebied zo goed mogelijk te benutten, maken we steeds meer gebruik van moderne, innovatieve contractvormen en zijn kwaliteit en duurzaamheid steeds belangrijkere criteria bij onze aanbestedingen.

Ter versterking van de biodiversiteit organiseren we acties voor het vergroeven van tuinen, de aanleg van groene schoolpleinen, het opzetten van NME-routes en het vergroten van de biodiversiteit in de openbare ruimte. We financieren maatregelen om natuur en landbouw te combineren door middel van het Groen Blauw Stimuleringskader (Stika).

Water en riolering

Het bestaande beleidsplan voor water en riolering loopt tot 2020. In 2019 wordt een nieuw gemeentelijk rioleringsplan (GRP) opgesteld. De looptijd van het nieuwe plan is nog onbepaald. Het duurt waarschijnlijk 5 of 10 jaar. Hierin wordt de kostendekking van de gemeentelijke watertaken en voorgestelde tarieven voor de rioolheffing voorgesteld. Deze tarieven vallen voor 2020 waarschijnlijk niet hoger uit dan de tarieven in het bestaande gemeentelijke rioleringsplan.

Indicatoren

Nieuwe initiatieven 2020

Programma Omgevingswet € 180.000

Het programma Omgevingswet moet in 2020 een aantal zaken opleveren om te zorgen dat wij klaar zijn voor de inwerkingtreding van de wet in 2021. Het belangrijkste daarvan is het participatietraject dat ertoe moet leiden dat er een Omgevingsvisie komt, die breder is dan de wet vraagt. Het ambitieniveau is om hier tegelijkertijd ook een nieuwe Toekomstvisie van te maken. Daarnaast worden voorbereidingen getroffen voor implementatie van het zogenaamde Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Bijdrage Omgevingsdienst € 50.000

Op basis van de begroting 2020 van de Omgevingsdienst houden we rekening met een hogere bijdrage van € 50.000.

Fietspad Riel - Gilze

In samenwerking met de gemeente Gilze – Rijen en het Waterschap zijn de voorbereidingen getroffen voor de aanleg van een fietspad tussen Riel en Gilze. Naar wens van de omwonenden wordt gekeken naar de mogelijkheden van een vrijliggend twee richtingen fietspad aan de noordzijde van de Gilzerbaan en Rielsebaan. De kosten hiervoor zijn voor de gemeente Goirle geraamd op € 700.000. Het is mogelijk dat wij hiervoor € 450.000 subsidie krijgen van de provincie.

Trainees VVH € 156.000

De gemeente Dongen heeft het initiatief genomen om met buurgemeenten een traineeship op te zetten op het gebied van vergunningverlening en toezicht. We merken allen dat we in toenemende mate moeite hebben om op dit terrein aan goed gekwalificeerd personeel te komen. Om te voorkomen dat de krapte in deze beroepsgroep voor een groter tekort zorgt, is het nodig om zelf een programma op te zetten waarmee we net afgestudeerden opleiden en binden aan onze organisaties. We 'vissen momenteel in elkaars vijver' bij het zoeken naar nieuwe medewerkers en zijn daarbij steeds vaker afhankelijk van inhuur bij commerciële dienstverleners. Dit is risicovol en bovendien kostbaar.

Bezuinigingsmogelijkheden

Onderhoud groen en wegen

Een besparing op het budget voor onderhoud van wegen is het eenmalig niet toekennen van het jaarlijkse budget voor het infraplan. Door achterstand in de uitvoering en daarmee de beschikbaarheid van restant kredieten, leidt dit niet tot problemen. Hiermee wordt € 60.000 bespaard. Daarnaast kan nog eens € 7.000 structureel worden bespaard door het verwijderen van het openbaar wifi in het centrum. Hiervan wordt nog maar zeer beperkt gebruik gemaakt.

Op het budget voor groenonderhoud kan worden bespaard door diverse kleinere maatregelen. Wij gaan in overleg met de sportverenigingen over het opruimen van het zwerfvuil op het sportpark. In de openbare ruimte en op het sportpark staan verschillende hagen met een onduidelijke functie of er zijn plaatsen waar hagen niet goed groeien. Door deze hagen te verwijderen besparen we jaarlijks € 15.000. Het maaien van het bosplantsoen kan worden beperkt tot het twee keer per jaar maaien van de randen. In het midden van de plantsoenen mogen de verschillenden soorten planten dan hun gang gaan. Dit kan mogelijk leiden tot klachten over verruiging en een, volgens sommigen, rommelig beeld. In tegenstelling tot het verwijderen van hagen leidt het verruigen van bosplantsoen tot meer biodiversiteit. Dit levert een besparing op van € 5.000 per jaar.

Reclamemast langs A58

Met de plaatsing van een reclamemast langs de A58 kunnen extra inkomsten worden gerealiseerd. Wij onderzoeken mogelijke locaties. Voor de realisering is wel een wijziging van het bestemmingsplan nodig.

Thema 2.2 Verstandig omgaan met natuurlijke bronnen

Beleidsontwikkelingen

Duurzaamheid

De raad heeft in 2017 het nieuwe milieubeleidsplan Duurzaam Goirle 2017-2020 vastgesteld. Op grond daarvan is een actieprogramma gemaakt dat wij de komende vier jaar samen met partners in de samenleving uitvoeren. In 2018 investeren we ten behoeve van energiebesparing onder meer in zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen, in een energieneutraal sportpark en in energiebesparende maatregelen bij het cultureel centrum Jan van Besouw. Verder willen we via Buurkracht en het Energiecollectief Duurzaam RielGoirle onze inwoners stimuleren om energiescans van hun woning te laten maken. In de openbare ruimte gebruiken we FSC-hout, voeren we chemievrij beheer uit en vervangen we traditionele verlichting door LED-verlichting. Hierdoor kunnen we in 2030 50% op energieverbruik besparen.

Klimaatadaptatie

In 2019 worden zowel een regionale klimaatkaart, als een lokale klimaatstresstest opgesteld. Ook wordt dit jaar de bijbehorende klimaatrisicodialoog gevoerd. Dit levert belangrijke input voor het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie. Er is momenteel nog geen zicht op de financiële consequenties hiervan voor 2020 en latere jaren.

Grondstoffenbeleidsplan

De Raad wil dat de hoeveelheid restafval per inwoner in 2021 is gedaald tot 60 kg. In 2019 worden duocontainers papier/PMD uitgezet en wordt de inzamelfrequentie van restafval verlaagd naar 1x per 4 weken. Daarnaast wordt onderzocht welke maatregelen nodig zijn voor een verbetering van de afvalscheiding op de milieustraat in 2020.

Indicatoren

In 2020 wordt 14% van het energiegebruik in Goirle duurzaam opgewekt (in 2030 25%).

In 2021 zamelen we maximaal 60 kilo restafval per persoon per jaar in.

Nieuwe initiatieven 2020

Verduurzaming gemeentelijke gebouwen

Voor de volgende gemeentelijke panden zien wij mogelijkheden voor plaatsen van zonnepanelen:

- Jan van Besouw (480 m²)
- Brandweerkazerne Riel (175 m²)
- Milieustraat (700 m²)
- Wildacker (130 m²)
- Leybron (388 m²)

Totaal ongeveer 1900 m², dus ongeveer 700 panelen

Hiermee is een investering gemoeid van € 240.000. Wij verwachten dat die investeringen budgettair neutraal gerealiseerd kunnen worden. Mocht dat niet zo zijn dan leggen we dat voor aan de gemeenteraad.

Bezuinigingsmogelijkheden

Extra budget milieu

De raad heeft in 2017 het nieuwe milieubeleidsplan Duurzaam Goirle 2017-2020 vastgesteld. Op grond daarvan is een actieprogramma gemaakt dat wij de komende vier jaar samen met partners in de samenleving uitvoeren.

De raad heeft het budget daarvoor met € 30.000 verhoogd. In het kader van de begrotingsproblematiek is het voorstel om dit extra budget terug te draaien.

Thema 2.3 Zorg voor veilige leefomgeving

Beleidsontwikkelingen

Om inwoners zolang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen, zetten wij preventief in op vroegsignalering om problemen met omwonenden te voorkomen. Om eventuele problemen in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren is een strakke regie op, met name complexe zorg casuïstiek noodzakelijk. Hierdoor is de gemeente beter in staat te voorzien in een veilige woon –en leefomgeving voor al haar inwoners.

Indicatoren

Nieuwe initiatieven 2020

Op dit moment delen we een procesregisseur met de gemeente Gilze en Rijen. Deze werkt voor ons 12 uur per week. Dat is te weinig om voor Goirle de regisseursrol goed te kunnen vervullen. Deze persoon is ook een linking pin tussen de veiligheid overleggen en toegang in het Sociaal Domein. Voor 2020 houden we rekening met 1 fte procesregisseur veiligheid. Deze extra last willen we nu dekken door het aanwenden van de AWR. Vanaf 2021 willen wij de kosten dekken uit de gelden die we vanaf 2021 krijgen voor personen met verward gedrag en beschermd wonen.

Bezuinigingsmogelijkheden

Kostendekking leges

Voor evenementen wordt nu beperkt leges in rekening gebracht. Een meeropbrengst van € 30.000 is realistisch. Ook andere diensten worden meer kostendekkend gemaakt (markt, APV-vergunningen, precario, etc.)

Beleidsontwikkelingen

Indicatoren

Tevredenheid ondernemers is gemiddeld tenminste (getal)

Bij onderzoek schoonste winkelgebied scoren we gemiddeld tot goed

Stijging toeristen te meten via de toeristenbelasting

Nieuwe initiatieven 2020

Bezuinigingsmogelijkheden

Vervallen (deels) budget Citymarketing

Vanaf 2018 is een structureel bedrag beschikbaar gesteld van € 20.000 voor Citymarketing.

Wij hebben ons voor drie jaar (tot en met 2020) gecommitteerd aan medewerking aan de Streetrace.

Voor 2019 en 2020 is dat geld benut voor de Streetrace. De Streetrace is een uniek evenement en belangrijk voor het onderhouden van relaties met onze partners. Na afloop van deze periode kijken wij hoe wij het restant budget voor Citymarketing effectief kunnen inzetten. Structureel wordt het bedrag verlaagd met € 10.000.

Programma 4 Bestuur en organisatie

In dit programma komen de volgende thema's aan de orde:

- 4.1. Bestuur
- 4.2. Dienstverlening

Thema 4.1 Bestuur

Beleidsontwikkelingen

Samenwerking GHO

De eind vorig jaar gepresenteerde monitor over de samenwerking met Hilvarenbeek en Oisterwijk laat bemoedigende resultaten zien, maar ook dat het effect op kosten moeilijk te meten is. Om prioritaire projecten vanuit de GHO-samenwerking te kunnen uitvoeren, wordt veelal een beroep gedaan op de ambtelijke capaciteit van de drie gemeenten. Dit is echter niet (altijd) toereikend om projecten volgens planning te kunnen afronden. Deze projecten worden immers vaak naast het reguliere werk uitgevoerd.

Indicatoren

Nieuwe initiatieven 2020

Formatie griffie

De Goolse Democratie is volop in ontwikkeling. De raad wil meer regie hebben op de agenda en meer in dialoog komen met de samenleving. Er moet verder geïnvesteerd worden in communicatie en participatie. De griffie speelt bij de ondersteuning van de raad, die op een andere wijze wil werken, een belangrijke rol. Tot nu toe is de ontwikkeling van de Goolse Democratie betaald uit éénmalig budget. Op basis van de ervaringen in het afgelopen jaar blijkt dat er structureel behoefte is aan een uitbreiding van 0,5 fte bij de griffie.

Bezuinigingsmogelijkheden

Thema 4.2 Dienstverlening

Beleidsontwikkelingen

De kwaliteit van de dienstverlening is uniform en meetbaar (bestuursakkoord).

Indicatoren

Nieuwe initiatieven 2020

Organisatieontwikkeling _____ € 25.000

Het ingezette organisatieontwikkelingstraject beoogt een constante fase van verandering en verbetering van de organisatie en datgene wat hier mee samenhangt. Voor projecten op organisatie-afdelings- en /of teamniveau is het wenselijk een structureel ontwikkelbudget vrij te maken. Wij willen investeren in het continu ontwikkelen van de organisatie .

Bezuinigingsmogelijkheden

Algemene dekkingsmiddelen en overhead

In dit programma komen de volgende thema's aan de orde:

- 5.1. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien
- 5.2. Overhead

Thema 5.1 Algemene dekkingsmiddelen

Beleidsontwikkelingen

Er is een herziening van het totale gemeentefonds per 2021 op komst. Met deze herziening van het gemeentefonds wordt onder meer beoogd de vastgestelde knelpunten in de verdeling van de middelen voor het sociaal domein op te lossen

Indicatoren

Nieuwe initiatieven 2020

Zaakgericht werken € 20.000

Met de afsluiting van het project Zaakgericht werken in 2019 en de inrichting van de beheerorganisatie, is de formatie van het team informatievoorziening opnieuw beoordeeld, zowel kwantitatief als kwalitatief. Vooruitlopend hierop is in de begroting 2019 de formatie met 1 fte teruggebracht. Nadere analyse wijst uit dat in de nieuwe structuur een tijdelijke uitbreiding van de formatie in de vaste formatie moet worden opgenomen. Hiermee kan de adviesfunctie aan de organisatie worden ingevuld. Hiervoor is een uitbreiding van 11 uur per week in schaal 8 nodig. Dat betekent een extra financiële last van afgerond € 20.000.

Afronding analogo archief € 50.000

Het digitaal en zaakgericht werken is inmiddels zo 'volwassen' geworden dat het analoge archief moet worden afgerond. Hiervoor wordt in 2019 een projectplan opgesteld en wordt gestart met de uitvoering. Dat loopt door in 2020. Het team informatievoorziening kan zich na afsluiting van het analoge tijdperk volledig richten op ondersteuning van digitaal en zaakgericht werken. Hiervoor is eenmalig een budget nodig van € 50.000.

Investeringen gemeentehuis € 20.000

Naast de reguliere onderhoudsbudgetten is voor investeringen in het gemeentehuis geen budget beschikbaar. Er zijn wel verschillende wensen. Voor aanpassing van het toegangssysteem, in combinatie met zonering van de toegang, is een extra investering opgenomen van € 20.000. In afwachting van de uitkomsten van de organisatieontwikkeling wordt minimaal geïnvesteerd in inrichting en werkplekken. In de komende jaren verwachten wij dat een investering in het vergadersysteem voor de gemeenteraad noodzakelijk is.

We houden rekening met de volgende investeringen:

- Toegangssysteem en zonering € 20.000
- Visie doorontwikkeling werkplekken p.m.
- Vervangen audio systeem raadszaal p.m.

Digitaal archief € 200.000

Het bouwarchief is het meest geraadpleegde archief. Dit moet permanent bewaard blijven. Thans staat bij het RAT ca. 130 m1 opgeslagen, à € 170 per m1. Daarmee komt dit deel van het archief als eerste in aanmerking om te digitaliseren. Met vervanging door een digitaal archief kan een structurele besparing op de opslagkosten worden gerealiseerd van ca. € 20.000. Daarnaast wordt voorkomen dat de opslagkosten in de toekomst, bij overbrenging van het volgende blok van 20 jaar (ca. 150-180 m1), verder gaan stijgen. Dit vraagt een eenmalig budget van € 200.000.

Bezuinigingsmogelijkheden

Financieel technische voorstellen

In het kader van het structureel en reëel sluitend maken van de meerjarenbegroting 2020-2023 wordt voorgesteld om een aantal financieel technische maatregelen door te voeren.

In totaal wordt rekening gehouden met een te behalen voordeel van € 486.000 in 2020.

Deze post valt uiteen in:

- a. Een stelpost onder-uitputting budgetten. Op basis van de jaarcijfers 2018 exclusief de budgetten jeugdzorg, blijkt dat veel uitgaven achterblijven bij de begrote uitgaven. Op basis van een globale analyse 2016 tot en met 2018 verwachten wij hiervoor een bedrag mee te kunnen nemen van € 150.000.
- b. Mee te nemen prijsstijging van 1% in plaats van 1,5%.
Bij het opstellen van de begroting 2019 is uitgegaan van een percentage van 2% voor prijzen op basis van de voorspellingen van het Centraal Planbureau. Op basis van de meicirculaire werd echter door het rijk uitgegaan van een prijscompensatie van 1,5%. Voor 2020 zijn we in onze meerjarenbegroting uitgegaan van een prijsindexatie van 1,5%. Omdat in 2019 een percentage is meegenomen van 2% is het voorstel om in de primaire begroting 2020 een stijging van de prijzen te hanteren van 1%. Dit levert een voordeel op van afgerond € 50.000.
- c. De kapitaallasten van de investeringen in wegen worden structureel in onze meerjarenbegroting meegenomen. Alleen in het 1^e jaar houden we rekening met een onder-uitputting van de kapitaallasten van 50%. Dit willen we ook hanteren voor de nieuwe investeringen in de andere drie jaren in de meerjarenbegroting. Dat betekent een voordeel van € 36.000.
- d. Het totale archief voor bouwzaken willen we digitaliseren. Dit vraagt een eenmalige investering aan de voorkant, die zorgt voor een besparing op de opslagkosten. Dit levert een voordeel op van ongeveer € 20.000.
- e. Vanwege de herfinanciering van enkele leningen met een hoge rente ontstaat er een voordeel van € 230.000 door de lagere rentelasten.

Stelpost voordeel te behalen ambtelijke organisatie

We houden rekening met een te behalen voordeel van € 50.000 in 2020 oplopend naar € 200.000 in 2023. We willen dit realiseren door:

- Op basis van de te maken keuzes van taken die we niet dan wel minder gaan uitvoeren, wordt formatie niet meer ingevuld, dan wel verschoven door medewerkers op andere taken in te zetten.
- Autonome en wettelijke ontwikkelingen die leiden tot een afname van taken (bv. op termijn aan de frontoffice van Burgerzaken) kunnen mogelijk een formatieve besparing opleveren.
- We blijven scherp kijken naar waar we binnen de GHO-samenwerking kunnen komen tot efficiënte inzet van mensen. Dat kan leiden tot een lagere formatie.
- Bij het ontstaan van vacatures kijken we kritisch of de vacature moet worden ingevuld en voor welke omvang.
- In het kader van onze organisatieontwikkeling kijken we kritisch naar de organisatiestructuur en processen en kijken we waar minder formatie toch toereikend kan zijn.

OZB

Gelet op de fors hogere budgetten die nodig zijn voor de Jeugdzorg ontkomen we er niet aan om de OZB te verhogen met meer dan het inflatiepercentage. Voor 2020 stellen we een verhoging voor van de OZB van 3,5% structureel en vanaf 2021 nog eens 2% en ook voor 2022 ook nog eens 2%. Per saldo levert dit vanaf 2022 hogere inkomsten op van € 366.000. Mocht op basis van de meicirculaire blijken dat de gemeenten meer geld krijgen in het kader van het adagium *Samen de trap op, samen de trap af* dan we wenden we deze aan om de stijging van de OZB-opbrengsten te beperken. Ter indicatie: een stijging van 3,5% ozb voor 2020 betekent voor iemand met een woning van € 250.000 ongeveer een stijging van € 10 op jaarbasis.

Financiële doorkijk meerjarenbegroting, inclusief nieuwe wensen

	Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
	Uitkomsten uit de Programmabegroting 2019 (2023 = 2022)	186	392	570	570
	-/- Aanpassingen op basis van de September circulaire Minder baten	10	53	18	0
	Uitkomst na vaststelling van de begroting 2019	176	339	552	570

Welke zaken komen op ons af?

Thema	Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
	Autonome ontwikkelingen				
1.1	Hogere structurele lasten Jeugdzorg	1.390	1.390	1.390	1.390
1.3	Hogere structurele lasten Wmo-begeleiding	440	440	440	440
2.1	Dotatie in voorziening gemeentegebouwen Structureel is € 255.000,00 nodig. In 2019 is structureel € 185.000,00 geraamd	70	70	70	70
5.2	Kapitaallasten nieuw financieel pakket Key2Finance	41	41	41	41
	Totaal lasten autonome ontwikkelingen	1.941	1.941	1.941	1.941
	Uitkomst na autonome ontwikkelingen	-1.765	-1.602	-1.389	-1.371

Nieuwe initiatieven - Investerings

Thema	Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
	Nieuwe initiatieven - Kapitaallasten investeringen				
1.1	Sportpark - Budgettair neutraal	0	0	0	0
1.2	Mill Hill	0	0	400	800
2.1	Aanleg fietspad van Riel naar Gilze Investering € 700.000,00 -/- bijdrage Provincie € 450.000,00 = Netto investering € 250.000,00	15	15	14	14
2.2	Verduurzamen gemeentelijke gebouwen Budgettair neutraal - terugverdienen op energielasten	0	0	0	0
5.2	Toegangssysteem en zonering Gemeentehuis Investering € 20.000,00	2	2	2	2
	Totaal Nieuwe initiatieven - kapitaallasten	17	17	416	816
	Uitkomst na Nieuwe initiatieven - kapitaallasten	-1.782	-1.619	-1.805	-2.187

Nieuwe initiatieven - Exploitatie

Thema	Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
	Nieuwe initiatieven - Exploitatie				
1.1	Inclusie agenda	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
1.1	Aanpak personen verward gedrag / afkoop eigen risico zorg-mijders. Kiem-uur en bij Wies - 2019 t.l.v. AWR	41 -41	p.m.	p.m.	p.m.
1.1	Toezichthouder rechtmatigheid Jeugd Formatie in GHO verband - t.l.v. AWR Minder fraude en lagere uitgaven Jeugd	35 -35	35 -50	35 -50	35 -50
1.1	Beschermd wonen en maatschappelijke opvang	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
1.2	Formatie leerplichtwet	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
1.3	Jeugdwerkloosheidsvrijezone	38	38	38	38
1.3	Leer-werk loket	12	12	12	12
1.3	Doelgroepenvervoer: "Auto-maatje" t.l.v. AWR	25 -25	25 -25	0	0
1.3	Uitbetalingsmoment uitkeringen t.l.v. AWR	93 -93	0	0	0
1.3	Inburgering	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
1.3	Doorontwikkeling lokale toegang Formatie 1 fte n.a.v. doorontwikkeling - inverdieneffect	72	72	36	36
1.3	Implementatie inkoop Wmo Bijdrage regionaal contractmanagement - t.l.v. AWR	20 -20	0	0	0
1.3	Formatiekosten (€ 20), lokaal contactpersoon (€ 8) en bijdrage regionale helpdesk (€ 2), incidentele borging na 1 april (€ 10). Inverdieneffect - besparing op voorzieningen t.l.v. AWR	40 -30 -10	30 -30 0	30 -30 0	30 -30 0
2.1	Uitvoering programma Omgevingswet t.l.v. AWR	180 -180	0	0	0
2.1	Hogere bijdrage Omgevingsdienst	50	50	50	50
2.1	Inzet trainees afdeling VVH (€ 144) en opleiding (€ 12) t.l.v. AWR invullen vacature	156 -156 0	156 -84 -72	0 0 0	0 0 0
2.3	Procesregisseur voor personen met verward gedrag t.l.v. AWR	62 -62	0	0	0
4.2	Organisatieontwikkeling	25	25	25	25
5.2	Afronding analoog archief t.l.v. AWR	50 -50	0	0	0
5.2	Digitalisering archief, eenmalig € 200.000,00 t.l.v. AWR	200 -200			
	Formatie diverse afdelingen en thema's 1.1 € 40.000 en € 80.000 (t.l.v. AWR); 1.3 € 50.000; 4.1 € 40.000; 5.2 € 20.000,00 t.l.v. AWR	230 -80	230 -80	150	150
	Subtotaal lasten Nieuwe initiatieven - Exploitatie	1.299	521	296	296
	Dekking t.l.v. AWR	952	189	0	0
	Totaal Nieuwe initiatieven - exploitatie	347	332	296	296
	Uitkomst na Nieuwe initiatieven - exploitatie	-2.129	-1.951	-2.101	-2.483

Voorgestelde oplossingen

Thema	Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
	Voorgestelde oplossingen				
1.1	Muziekschool	0	-100	-200	-311
1.1	Huisvesting Jongerenwerk	0	-30	-30	-30
1.1	Terugdraaien extra subsidie 2019 Bibliotheek	0	-30	-30	-30
1.2	Randvoorzieningen onderwijs	0	-100	-100	-100
1.3	Wmo / Jeugd / Participatie	-400	-500	-600	-700
1.3	Poets-bon	-100	-100	-100	-100
2.1	Openbare ruimte	-100	-200	-200	-200
2.2	Budgetten Milieu / Duurzaamheid	-30	-30	-30	-30
2.3	Kostendekking Leges verhogen	50	50	50	50
3	Budget City-Marketing	0	-10	-10	-10
5.1	Administratieve maatregelen				
5.2	Taakstelling ambtelijke organisatie	-50	-100	-150	-200
5.1	Verhoging OZB - naast inflatiecorrectie				
	3,5% extra voor 2020	-167	-167	-167	-167
	2,0% extra voor 2021	0	-99	-99	-99
	2,0% extra voor 2022	0	0	-100	-100
	Totaal voorgestelde oplossingen	-1.363	-1.974	-2.295	-2.528
	Totaal van hogere baten en lagere lasten				
	Uitkomst na voorgestelde oplossingen	-766	23	194	45

Uitgangspunten Begroting 2020

Tenslotte benoemen wij in dit hoofdstuk de belangrijkste uitgangspunten voor de begroting 2020.

Autonome gegevens

Aantal inwoners per 1 januari 2020	23.950
Aantal woonruimten 1 januari 2020	10.450
Jaarlijkse toename inwoners	150
Jaarlijkse toename woningen	75
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	1.470
Aantal leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs	520
Aantal leerlingen basisonderwijs	2.350

Overige uitgangspunten

Stijging van de lonen 2019	3,00%
Stijging van de lonen 2020	3,00%
Stijging lonen in 2021 tot en met 2023	2,50%

Stijging van de prijzen 2020	1,00%
Stijging prijzen in 2021 tot en met 2023	1,50%

Rekenrente algemene dienst	2,00%
Rekenrente grondexploitatie 2019	1,20%
Rente grondexploitatie 2020	wordt berekend
Renteomslagpercentage 2019	1,87% afgerond 2,00%
Renteomslagpercentage 2020	wordt berekend

Stijging van de inkomsten	Verwachte inflatiepercentage (1,50%)
Stijging van de OZB-opbrengst	Werkelijk percentage consumentenindex 1 mei 2019 - 1 mei 2018
Rioolheffing	100% kostendekkend
Afvalstoffenheffing	100% kostendekkend
Hondenbelasting	100% kostendekkend
Marktgeden	Toegroeien naar 80% kostendekkend